

BRONNEN

1. R.A. Brugge. Fonds JONCKHEERE nr. 1290.
 2. R.A. Brugge. Watering Blankenberge nr. 517. Ommeloper van 's Heerwoutermansambacht. 29ste Begin 1559.
 3. Stedelijk archief Brugge. Kaart van het Brugse Vrije door Pieter POURBUS.
 4. J. VERDAM. Middelnederlands handwoordenboek.
 5. DE BO. Westvlaams idioticum.
-

DE OOSTENDSE ONDERGROND. Het Vlaams Plein

In de vijftiger jaren heeft Prof. AMERYCKX in de ganse kuststreek een reeks boringen gedaan die een beter inzicht over de ondergrond moesten geven. Spijtig genoeg beperkte deze operatie zich tot de onbebouwde delen van het landschap. In de bebouwde kommen werd niet geboord om uiteraard praktische redenen. We hebben dan ook alle baat bij het onderzoeken van de bouwputten die in onze stad op regelmatige tijden gedolven worden. Een onderzoek van al deze bouwputten en de publicatie van de resultaten in ons tijdschrift zou ons na verloop van tijd een beter inzicht kunnen geven in de Oostendse ondergrond.

Bij de heraanbestedingswerken van de Leffingestraat werd in de loop van de maand februari de riolering herlegd op en in de omgeving van het Vlaams Plein. Hiervoor werd een sleuf gegraven van ongeveer 4,20 meter diepte.

Daarvan was de bovenste laag van ongeveer 60 cm verstoorde en aangevoerde grond. Daaronder kwam een laag van ongeveer 3,60 meter gelijke blauwgrijze klei waarna de bruine veenlaag zichtbaar werd. Dieper werd niet gegraven waardoor de dikte van de veenlaag niet bepaald kon worden. De veenlaag werd afgedekt met een specie waarop de nieuwe riolering werd gelegd.

Hebt U een bouwput in de buurt. Inspecteer hem, meet en beschrijf de lagen die U ziet en geef ze ons door samen met datum en plaats. Wij noteren ze op een kaart die we speciaal voor dit doeleinde in ons museum bijhouden.

J.B. DREESEN

ENKELE HERINNERINGEN.....

De Ijsput bevond zich op de hoek van de H. Hartlaan en de Nieuwpoortsesteenweg. Gedurende de eerste oorlog speelden wij jongens van 8 tot 12 jaar in de drogere dagen in die put \pm 2,50 meter onder de straat. De afsluiting was alles behalve. In de ijsput was niets overgebleven van een mogelijk gebouw.

Vanaf de Nieuwpoortsesteenweg tot ter hoogte van de H. Hartkerk stond nog geen enkel gebouw. Oostelijk zag men de hoge kapel van het klooster van de dominikanessen. Westelijk de achterkant van de lage, vooral werkmanshuisjes van de Steenbakkersstraat. Die straatbenaming is veelzeggend genoeg want al deze gronden in de omgeving werden afgevoerd naar de daarbij gelegen steenbakkerij.

Ik kan de juiste plaats ervan niet bepalen maar meen mij tot nog te herinneren dat het de steenbakkerij MONTAGIE was. De H. Hartkerk stond in stelling maar was niet afgewerkt, en als de politie voorbij kwam, hij kwam daar maar 1 x per dag, kropen wij in deze torenstelling. Die politieman was een bejaarde oud gediende die zo van ver af zijn vuist opstak, soms tot jolijt van onze groep.

Een 2de ijspuit, ijskelder, was gelegen in de Alfons Pieterslaan en was eigendom van Henri DEWEERT de grote houtimporteur (kan dit vroeger een ijspuit van HAMMAN geweest zijn?). De gevel, een 8-tal meter hoog, was opgetrokken in baksteen en geel gekalkt. Er waren een of twee dubbele poorten die met een helling toegang gaven tot de vloer ongeveer 2 à 2,5 m onder het straatpeil.

Naar ik toen vernam kwamen de schepen met het ijs tot diep in het handelsdok en zouden de blokken, op de schouders van de dragers naar de ijspuit gedragen zijn. Ze zouden tussen schouder en ijs een dikke lap leder gelegd hebben, die ietwat de koude neutraliseerde.

Na de 1ste oorlog stond dit gebouw er nog, en in de dertiger jaren werd ik als jonge architect door de zonen van Henri DEWEERT belast met het ontwerp van een appartementsgebouw met 2 winkels. De firma J. RAYEE werd als aannemer het werk toegewezen. Bij de aanvang van de afbraakwerken van het dak, dat steunde - benevens op de voor en achtergevel - op 3 zware houten balken die de hele overspanning van de breedte besloegen, donderden die overrotte balken naar beneden. Per mirakel werd niemand gekwetst. De klachten kwamen van de geburen waarvan de huizen, met openstaande ramen, behoorlijk bestoft werden, en in de A. Pieterslaan ging gedurende wel een kwartier een stofmist die zich verspreide. Hoe dat dak met die opgerotte balken daar zolang is blijven bestaan is mij nog een vraagteken.

De visput (Prinsenlaan) was de put waarop het langst "geschaverdint" werd. In de zware winter van 1917 hield het ijs tot einde maart (als het niet april was) en de laatste dag van die maand viel er een schaatser door het ijs en werd gered met een ladder. Het "Keuneplein" (bosje), niettegenstaande dat het laag gelegen was maar beschermd door de bomen, was eerder ontdooid.

Het clubhuis van de tenniscourt is een ontwerp van de Oostendse architect André DANIELS, die o.m. ook als Oostendenaar toegevoegd werd als medearchitect voor de uitvoering van het badenpaleis (1927 meen ik). Het clubhuis werd uitgevoerd door de Oostendse aannemer VAN ROLLEGHEM-INGELBRECHT. Het werd gebouwd in en op de rand van de visput.

Het Thermengebouw was de eerste grote verwezenlijking van aannemer Jerome VAN COILLIE, later de IPAN-firma.

Na de 1e oorlog waren wij jongens echte "sloebbers". Wij speelden in een paar wrakken die langs het toen nog bestaande Brandarisdok lagen. Wij zochten koperen potten die een beetje overal verstopt waren wegens de opeisingen van koper door de Duitsers. We haalden uit de batterij Hamilton, gelegen ten westen van de Elisabethlaan en geleeddiijk (Batterijstraat) kruid en fuzeën. Ook uit de batterij "Duitsland" te Bredene (Hippodroom). Hier was de bevoorradere een bakkerszoon die daar dicht bij woonde. Wij vulden die ketels met die stoffen, bonden uitwendig op die potten een 5-

tal meter ontstekingsdraden en brachten die potten naar de 3de "bassing" waar nu het stadhuis is. Met stenen dreven wij de pot tot het midden van het water, doch niet te dicht bij de scheepswerfjes aan de overzijde en dan het vuurwerk....en lopen maar overal de straten in.

Onmiddellijk na de oorlog zat ik in het Klein College, in het gebouw in de Jozef II straat waar nu de heer Aspeslach-Timmermans woont. Wij zaten daar allemaal in een klas met jongens die uit Frankrijk terug gekomen waren en slechts Frans spraken en verstonden. Anderen kwamen uit Engeland en spraken ook weinig Nederlands. Bovendien waren de ramen, waarvan het glas stuk was, beslagen met hout. Wij zagen maar half en de onderwijzer had de meeste moeite om de klas een beetje onder de hand te houden en mogelijks al die verschillende jongens iets wijs te maken. Na korte tijd verstonden wij weer elkaar en kwam er terug discipline maar wel met veel straf zodat de onderwijzer weer kon behoorlijk les geven.

Ik denk dat deze enkele inlichtingen van een 88-jarige een kleine verduidelijking kunnen betekenen en ik stop nu maar....een ander zingt een liedje van Boerkenaas.

S. SMIS

ENSORHERDENKING

zaterdag 12 april 1997

Programma :

- 15.00 uur : Concert in de kerk O.L.V.-Ter-Duinen, Dorpsstraat
gebracht door de heer Joris Verdin
- 16.00 uur : Bloemenhulde aan het graf van Baron James Ensor
- 16.45 uur : Receptie " Ter Ide " Duinenstraat